

HET WOORD SPAGAAT

Hugo Lambrechts-Augustijns

Het woord 'spagaat' zou pas in 1970 vermeld staan in het supplement van de 'dikke van Dale'. In mijn Grote Winkler Prins van 1973 staat het woord nog niet, terwijl mijn Grote Nederlandse Larousse Encyclopedie van 1978 verklaart dat een spagaat de *'spreidstand is bij het turnen, met de benen 180° gespreid en het bovenlijf verticaal gericht.'*

Een synoniem voor spagaat is 'spreidstand', vaak ook omschreven met het Franse 'grand écart' (L. Grootaers, *Frans-Nederlands woordenboek*, negende druk: *faire le grand écart, de benen tot op de grond uitspreiden*). Bij de Fransen betekent 'faire le grand écart' overdrachtelijk: een hoogstandje leveren. Via het Duits komt het woord van het Italiaanse 'spaccato', een term die de schermers gebruiken voor een specifieke bukbeweging, een soort diepe knieval. Het werkwoord 'spaccare' betekent 'spletten'. Een spagaat betekent ook de moeilijke positie waarin iemand verkeert en zich gedwongen voelt rekening te moeten houden met tegengestelde belangen. Men staat voor een dilemma of een hachelijke positie. Dit verklaart de zin in 'De Standaard' van 18 oktober 2006: *"Stop met die aartsmoeilijke spagaat waarbij u één voet in Brussel en één voet in Lier houdt."* Een politieke spagaat uitvoeren, is stemmen of kiezers werven bij mensen van andere partijen (Verschuere, Groot Encyclopedie, 1996).